

STŘÍPKY Z JIHLAVY

Časopis pro slabozraké a nevidomé

Společná fotografie z vánočních trhů v Brně u vánočního stromu

Obsah:

VÁŽENÍ KLIENTI, PŘÁTELÉ	3
KNIHY DO UŠÍ	6
TIPY NA ZVUKOVÉ KNIHY OD P. PTÁČKOVÉ	7
ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ	11
KULOVÝ BLESK	19
VÁNOČÍ TRHY V BRNĚ	24
JAK MŮJ KAMARÁD K LYŽOVÁNÍ PŘIŠEL	26
ZAJÍMAVOST	31
IN – OUT	35
NEBUĎTE OFF — BUĎTE ON	40
AKCE V LEDNU	42
BLAHOPŘÁNÍ	46
DÁRCI A SPONZOŘI	48
ČASOPIS VYDÁVÁ:	50

VÁŽENÍ KLIENTI, PŘÁTELÉ TYFLOCENTRA JIHLAVA,

Vážení klienti, vážení přátelé,

Dovolte mi srdečně Vás všechny pozdravit v novém roce 2024! Doufám, že jste oslavili v kruhu svých blízkých krásné vánoční svátky, načerpali jste síly a těšíte se, co přinese nový rok.

Dovolte mi malé ohlédnutí za loňským rokem, který pro nás byl zcela výjimečný. TyfloCentrum Jihlava totiž slavilo kulaté narozeniny, a to krásných 20 let, a vy jste byli součástí všech akcí, které jsme v rámci oslav připravili. V listopadu 2023 jsme uskutečnili velký slavnostní ples, který byl završením oslav, a moc jsme si ho s vámi užili.

Chci poděkovat vám všem, kteří jste se účastnili a podíleli na přípravě všech akcí, kteří jste nám přispěli do tomboly, nebo byli nápomocni při shánění

sponzorských darů. Obrovský díky! Byli jste opravdu skvělí, děkujeme.

Jsme tu pro Vás i nadále, s pomocnou rukou vždy, když potřebujete naši podporu a pomoc, abyste dokázali sami zvládnout všechny situace, které život přináší. Srdečně Vás všechny zveme na individuální i společné aktivity, které nás v letošním roce čekají v rámci poskytování sociálních služeb. Obracejte se na nás při řešení nejrůznějších příspěvků, ať už na péči či na kompenzační pomůcky, nebo si můžete objednat individuální doprovod při vyřizování osobních záležitostí.

V únoru, jako každý rok, připravujeme každoroční informační schůzku, kterou budeme přenášet i online, kde Vám shrneme nejdůležitější informace o nabízených službách.

„S novým rokem přichází nová síla a nové myšlenky“,
Eleanor Roosevelt.

Přeji Vám všem především pevné zdraví a spoustu
dobrých lidí kolem sebe, vaše Iveta Bělovová

S časopisem Střípky z Jihlavy Vám za Vaší stálou přízeň
děkují zaměstnanci TyfloCentra Jihlava

KNIHY DO UŠÍ

ČERNÁ VDOVA

Autor: Markéta Harasimová

Žánr: český román

Čte: Milada Čechová

Rozsah: 2 audiodisky (16:49:35)

Dostupné z: Knihovna Jihlava, Hluboká

Po smrti svého prvního manžela žije Edita osaměle a postupně začíná vnímat zrychlené tikání biologických hodin. Její život od základu změní setkání s charismatickým Ondřejem, do kterého se bezhlavě zamiluje. Přijímá nabídku k sňatku a věří, že přijde i vysněné dítě. Čeká ji však tvrdé prozření.

TIPY NA ZVUKOVÉ KNIHY OD P. PTÁČKOVÉ

Do nového roku s knihou...

Všem, kdo čtou tyto řádky přeji do roku 2024 jen to nejlepší. Asi nás budou čekat nejen krásné věci, ale také zkoušky. Přeji vám, ať v nich obstojíte a vezmete si z nich ponaučení. Ať jste zdraví a ať vás život těší.

Aby to šlo trochu líp a našli jste inspiraci, posílám další knížky.

Ludmila Vaňková

Orel a had

Načetla: Jiřina Krupičková

Může římského císaře dělat každý? A může římský císař vládnout mimo Řím?

Karel Lucemburský je právoplatný král Českých zemí. Jan Jindřich je markrabím Moravským. Knížka popisuje zhruba roky 1347 až 1356. Zavede nás mimo jiné také do Věčného Města, tedy Říma. Tady se k vládě dostane Tribun Cola di Rienso. Rád by se prohlásil císařem. Na císařskou jízdu se chystá také Karel Lucemburský. Spletité politické cestičky si zahrají s osudy hry, které jsou složité a nepředvídatelné. Karlovi umírá milovaná Blanka a ještě stále nemá syna. O jeho život usilují jeho nepřátelé. Jak to všechno dopadne se dočtete v této knížce.

Celkový čas: CD1: 21 hodin, 15 minut, 25 sekund.

CD2: 5 hodin, 24 minut, 33 sekund.

Počet stop: CD1 – 61

CD2 – 19

Knížka se nachází ve fondech Knihovny K. E. Macana pod číslem MP2217

Mark Elsberg

Black out

Načetli: René Slováčková a Zbyněk Maryška

Tak co, Jste připraveni na velký výpadek elektrické energie?

A může se to stát. Kdykoliv. Tady v této knížce je to teroristický čin. Následky jsou nedozírné. A nemyslete si. Když výpadek bude dostatečně dlouhý, nepomůže vám agregát a k obraně vám nepomůže ani zbraň, pokud nebudete mít dostatek drzosti. Jak fungují lidé, kteří jsou zahrnutí do krajností? Jak dlouho bude trvat, než načnou první incidenty? Jednoho pátečního večera na Milánské křižovatce se náhle vypnou semafony a dojde k hromadné havárii. Postupně náš hrdina zjišťuje, že to není jen výpadek semaforů, ale v temnotě se ocitá celé město. A nejen Milán. Taky Německo, Rakousko, Maďarsko, Česká republika, Švédsko a po pár dnech

i USA. Kdo to má na svědomí a co to všechno vůbec znamená a má nám říci?

Délka audioknihy je 13 hodin, 41 minut

Audioknihy mám staženou v Audiotéce

Vydalo nakladatelství Kanopa

ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ

PŘÍSPĚVEK NA BYDLENÍ 2024

Změny: končí mimořádné navýšení normativních nákladů a úřady práce si zjistí náklady na energie či výši příjmů samy

Hlavní změna - ruší se mimořádné navýšení normativních nákladů:

Normativní náklady pro rok 2024 zůstávají na stejné úrovni jako v roce 2023, nedochází k jejich valorizaci. Končí ale mimořádné navýšením normativních nákladů, které bylo z důvodu vysokých cen energií přechodně zavedeno v roce 2022 a následně platilo i v roce 2023. Připomeňme si, že normativní náklady na bydlení jsou stanoveny vládou jako průměrné náklady na bydlení pro příslušný počet osob v domácnosti se zohledněním velikosti obce. Tyto normativní náklady zároveň určují

horní hranici přiměřených nákladů na bydlení, na které stát občanům v rámci příspěvku na bydlení přispívá.

Mimořádné navýšení normativů během let 2022 a 2023 znamenalo rozšíření okruhu osob s nárokem i vyšší příspěvek. Vláda stanovila příspěvek na bydlení jako hlavním nástroj, kterým může lidem pomoci s úhradou zvýšených nákladů na bydlení. Statistická data MPSV zvýšený nárůst vyplácených příspěvků na bydlení potvrzují – v říjnu 2023 bylo vyplaceno 266.767 příspěvků na bydlení, což je nárůst o 42 % oproti říjnu 2022 a průměrná výše vyplaceného příspěvku se za stejné období zvýšila skoro o 60 %, na 6.380 Kč v říjnu 2023.

Normativní náklady rozhodují o tom, zda a v jaké výši budete mít na příspěvek na bydlení nárok. Pro získání příspěvku na bydlení musí totiž být skutečné náklady na bydlení vyšší než 30 % vašich průměrných čistých měsíčních příjmů (resp. příjmů společně posuzovaných

osob, rodiny) a zároveň těchto 30 % z příjmu nesmí být více než normativní náklady pro danou lokalitu a formu bydlení.

Pro rok 2024 se mimořádné zvýšení normativů ruší a normativy tedy oproti roku 2023 klesnou:

- o 1.400 – 1.800 Kč pro bydlení v nájmu nebo podnájmu,
- o 2.000 – 2.400 Kč pro bydlení v bytě v osobním či družstevním vlastnictví.

Pokles normativních nákladů může pro některé žadatele či příjemce znamenat, že na příspěvek na bydlení již v roce 2024 nebudou mít nárok, někomu příspěvek poklesne, ale některých se snížení normativů nedotkne.

Zdroj: <https://www.kurzy.cz/>

SEDMIDENNÍ VÝHODNÁ JÍZDENKA NOVĚ OD 1. LEDNA 2024

Kraj Vysočina v rámci svých autobusových i vlakových spojů zařazených do Veřejné dopravy Vysočiny zavádí od Nového roku novou výhodnou sedmidenní jízdenku. Pravidelní cestující, kteří využívají regionální veřejnou dopravu, tak zaplatí za svoje cesty méně, pokud si tuto předplatnou jízdenku zakoupí. V případě sedmi párů obousměrných jízd tak zaplatí pouze hodnotu necelých čtyř párů jízd.

"Sedmidenní zvýhodněná jízdenka má veřejnost více motivovat k využívání veřejné dopravy – autobusů i vlaků, navíc pomůže urychlit odbavování cestujících, neboť odpadne pravidelný nákup jednotlivých jízdének. Pro cestující se zvyšuje komfort, protože mohou tuto jízdenku zakoupit i bezhotovostně. Podle odhadu dispečinku VDV se tato výhoda vyplatí téměř $\frac{3}{4}$ cestujícím," informoval Martin Hyský, předseda

krajského Výboru pro strategické projekty. Sedmidenní výhodnou jízdenku bude možné koupit jak u řidičů autobusů, tak na pokladnách nebo přímo u průvodčích Českých drah. Jízdenka platí sedm dní ode dne zakoupení a opravňuje držitele využít veřejnou dopravu v trase na ní uvedené bez omezení počtu jízd v obou směrech. "Nová jízdenka se tak vyplatí nejen žákům, ale její výhody ocení i pravidelní cestující za prací. Cestující si kupuje jízdenku až do cíle své cesty, i když přestupuje. Může jet vlakem i autobusem. Autobus i vlak musí být součástí systému VDV," doplňuje Martin Hyský.

Změna tarifu/jízdného se bude týkat i jednotlivého jízdného. V tomto případě Kraj Vysočina přistoupil k jednotnému zvýšení tarifu v každém pásmu o dvě koruny.

Nejčastější dotazy k sedmidenní jízdence

- *Od kterého data začnou řidiči autobusů VDV a průvodčí nebo pokladní ČD prodávat zvýhodněnou sedmidenní jízdenku?*

Od 1. ledna 2024. Tuto jízdenku lze zakoupit u řidičů autobusů VDV bezkontaktně pouze do částky 499 Kč, neboť na terminálu – validátoru u řidiče nelze zadat PIN. Jízdenky přesahující tuto částku lze uhradit pouze hotovostně. V tuto chvíli nelze využít ani žádný e-shop nebo nákup jízdenky přes internet, neboť prozatím není funkční elektronické odbavení cestujících.

- *Platí sedmidenní jízdenka jen od pondělí po dobu 7 dní nebo se počítá její platnost jinak?*

Platnost 7 dní se počítá o dne zakoupení nezávisle na určitém dni v týdnu. Jedná se o jízdenku 7denní, nikoliv týdenní. Např. jízdenka zakoupená ve středu platí po dobu následujících sedmi dní.

- *Pokud si koupím sedmidenní jízdenku, kam všude s ní mohu jezdit?*

Jízdenka je platná z nástupní zastávky do cílové zastávky, a to včetně povolených přestupů.

- *Je sedmidenní jízdenka přestupní?*

Ano. Navíc lze sedmidenní jízdenku po dobu její platnosti využít i v MHD Jihlava a MHD Třebíč.

- *Lze pořídit sedmidenní jízdenku i elektronicky?*

Prozatím ne. V tuto chvíli nelze využít ani žádný e-shop nebo nákup přes internet, neboť prozatím není funkční elektronické odbavení cestujících.

<https://www.kr-vysocina.cz/>

ČEZ PRO ZTP A ZTP/P

ČEZ na své webové stránce nabízí i pro rok 2024 výhodnou cenu elektřiny zákazníkům s průkazem ZTP nebo ZTP/P. Ceník platný od roku 2024 je k dispozici na webové stránce společnosti a týká se distribučního území ČEZ Distribuce a.s. Podmínkou je doložení platného průkazu ZTP nebo ZTP/P buď vlastního, nebo průkazu osoby žijící se zákazníkem ve společné domácnosti. Na základě předloženého průkazu lze sjednat produkt Elektřina pro ZTP pouze pro jedno odběrné místo. Spolu s výhodnou cenou elektřiny zákazník získá přednostní péči. Na zákaznické lince 800 810 820 bude zákazník bez čekání automaticky spojen se specialistou. V zákaznickém centru zákazník pro přednostní odbavení na vyvolávacím systému stiskne „Mám elektřinu nebo plyn pro ZTP“.

Zdroj: www.sons.cz/

KULOVÝ BLESK

Určitě všichni známe tuhle Smoliakovu a Svěrákovu klasiku. Hrál tam pan Abrhám, Hrušínský a další hvězdy té doby. Film byl pěkný a vysvětloval nám, jak to asi bude vypadat, když se jedenáct rodin domluví, že se budou stěhovat.

A teď si představte, jak tohle všechno dostat na malé divadelní jeviště. No, a jde to. A bylo to parádně vymyšleno. V pátek 8. 12. 2023 jsme byli opět na generálce představení. Byla to paráda. Kdo to nestihl, tak si na tuto hořkou komedii zajděte, protože to je bomba. Jestli to tak můžu napsat. Horácké divadlo se mi líbí čím, dál víc. A herci jsou opravdu skvělí.

Pro mě byla takovou hlavní postavou, a postavou ikonickou, paní Jechová. To je ta babka, co se pořád chodila ptát ke Knotkům na to, jak vypadá sklep a půda a nakonec prohlásila, že se nebude stěhovat, protože to

není směroplatný... Byla i tady. A byla perfektní. Už na začátku nás upozornila, že nemáme u sebe mít mobilní telefony a udělala to způsobem jí vlastním. A ve hře byla excelentní.

Místo pana Radosty – Rudolf Hrušínský – tady byla inženýrka Radostová. Měla tedy daleko ráznější vystupování, ale hře to dávalo impuls a posouvalo jí to dál. No, řeknu vám, takovou herdek babu bych ve svém okolí nechtěla, i když tohle jsou ti lidi, co dokáží i nemožné.

Pan Knotek nám tam zůstal. A byl vlastně takovým průvodcem tou celou situací. Byl koordinátor, který pomáhal a škodil inženýrce Radostové. To škození bylo neúmyslné a lidské. Co už tak osud napíše, když to nečekáte. Ve filmu tuto postavu ztvárnil Josef Abrhám. Bylo mi ho líto. Lítal, jak urvaný šrák, jak se u nás říká. Manželku dusil malý byt, Radostová po něm chtěla věci,

kterým by se momentálně nejraději vyhnul, Ale nakonec to zvládl s přehledem.

Čekala jsem, jestli se na divadle objeví vláček z Vizovic, vezoucí slivovici. A objevil. Přijel a nevím, co herci pili, ale budeme věřit, že slivovici. Tu nabídl panu Knotkovi abstinent a spojka a taky příležitostný vynálezce. Další takovou ikonickou postavičkou byl pěvecký mistr, který nabízel brazilskou kávu.

Pobavilo mě cvičné stěhování, které organizoval pan Knotek, když šel za svědka na svatbě dvou účastníků této akce... A takových drobností, které známe z filmu tam bylo daleko víc a herci si s nimi krásně pohráli a nás pobavili. Jen si představte, že na tom malém jevišti bylo všech devět bytů... To prostě nevymyslíte. A vůbec. Běžte se podívat, nebo si aspoň pusťte ten starý dobrý film. Zasmějete se v obou případech.

Když jsem ráno vyrážela, bylo u nás deset pod nulou a vůbec se mi na cesty nechtělo. Odpoledne jsem přijela

úplně s jinou náladou. A doufám, že to tak měla většina lidí, co včera generálku navštívila.

Příspěvek od p. Ptáčkové

Zhlédnutí divadelního představení Kulový blesk v Horáckém divadle

Krásný dobrý den. V pátek 8. 12. 2023 jsme zhlédli divadelní představení Kulový blesk na velké scéně v Horáckém divadle.

Divadlo je uměním, které dokáže oslovit naše smysly, rozvířit naše emoce a přenést nás do jiného světa. Představení s názvem Kulový blesk představuje směsici komedie, dramatu a životních filozofií. Inscenace Kulový blesk si pohrává s náměty, jako jsou náhoda, osud a nečekané události, které mohou zcela změnit směr lidského života.

Postavy, ztvárněné skvělými herci, mají charakter, které jsou autentické a snadno identifikovatelné.

Scénická realizace byla neskutečná. Kostýmy, kulisy a světelné efekty vytvořily prostředí, ve kterém se divák úplně ponořil do děje.

Hudba a zvuk byly dalšími klíčovými složkami, které přispěly, k celkovému dojmu představení. Celé to podtrhovalo emocionální hloubku každé scény a dodávalo to dynamiku a napětí.

Jestli znáte film Kulový blesk, tak si toto všechno umíte krásně představit a spojit do inscenace v Horáckém divadle. Je pouze doplněna drobnými modernějšími detaily, jinak naprosto shodná s filmovým zpracováním z roku 1978.

Moc jsme si to všichni užili a alespoň na chvíli jsme se odpoutali od vánočního shonu.

Má někdo chuť na pravou brazilskou kávu? ☺

Článek napsala praktikantka Soňa Janáčková

VÁNOČÍ TRHY V BRNĚ

Ve čtvrtek 14. 12. 2023 jsme navštívili vánoční trhy v Brně. Nasedli jsme do vlaku na hlavním vlakovém nádraží v Jihlavě a frčeli do Brna.

Vánoční trhy jsou známé svými neodolatelnými vůněmi-vonícím punčem, skořicí a dalším úžasným jídlem a pitím.

Místo vánočních koled jsme slyšeli pouze hukot u stánků. Nicméně nás to neodradilo a šli jsme si prohlédnout vystavované zboží a ledacos jsme si i koupili.

Zvládli jsme i jízdu na vyhlídkovém kole, což bylo pro všechny nezapomenutelným zážitkem.

Přeji šťastné a veselé Vánoce. 😊

Článek napsala praktikantka Soňa Janáčková

Společná fotografie z vánočních trhů v Brně – „pod koněm“ na Moravském náměstí

Vlevo: praktikantka sl. Janáčková, p. Šopa, p. Vondra, p. Neckářová, p. Spáčil, p. Cabajová, p. Heuschneiderová

JAK MŮJ KAMARÁD K LYŽOVÁNÍ PŘIŠEL

Kdysi dávno, jednu zasněženou zimu se rodiče mého dobrého kamaráda rozhodli, že je na čase, aby jejich rodina ovládla další zimní sport. Mnoho jejich příbuzných již proniklo téměř na špici mnoha významných sportů. Například jeho pradědeček, říkejme mu třeba Melichar, byl mistrem okresu ve Vodkexu (Vodka na ex). Prý nakonec zemřel až v 90 letech na otravu alkoholem (haha). Jeho sestřenice Radmila zářila v páce v kategorii mužů nad 100kg (haha). A jeho bratraci se vyznamenali v košíkové. Jeden měl něco málo přes metr, tudíž měl velkou šanci proplést se soupeřům mezi nohama a všanc kvalitního úspěchu, přihrát basketbalový míč bratrovi, který se svými dvěma metry, akci většinou bezchybně dokončil (haha).

Nic naplat, zbývalo proniknout do tajů sjezdového lyžování. Od nás si vypůjčili veškerou lyžařskou výbavu, pro jistotu jsme jim půjčili i saně, kdyby chtěli opět

vyniknout v dalším sportu (haha). Cílem rodinného kurzu bylo krásné lyžařské středisko – Janské Lázně. Nadešel den D, osmá hodina ranní, auto s lyžemi uvnitř a posádkou na střeše, teda obráceně (haha), vyráží na dovolenou do hor. Počasí jim vůbec nepřálo. Celou cestu strašně pršelo. Nebylo vidět ani na krok! Dle vyprávění mého kamaráda se ve mně vzbudily pocity lítosti a smutku, kapky deště narážející na sklo, bylo naprosté zoufalství. Cesta trvala něco málo kolem 4 hod., je tedy dosažitelná i pro víkendové pobyty. Dorazili na místo a hned začali vyndávat „jejich“ lyžařské vybavení, svoje zavazadla a vše potřebné pro zimní dovolenou. Věci prozatím složili na místním veřejném WC, poněvadž dojeli dříve, než bylo nutné.

Město Janské Lázně se nachází v okrese Trutnov, kraj Královéhradecký. Žije zde 708 obyvatel. Je to horské město, významné rekreační, turistické a sportovní centrum Krkonoš, leží na území

Krkonošského národního parku na úpatí Černé hory. Na její vrchol ke sjezdovkám a běžeckým stopám vede z centra kabinová lanovka, k vyjížděčkám zve i sáňkařská dráha.

Celou cestu se všichni těšili, že si užijí krásnou dovolenou. Nelenili a hned, jak to bylo možné, ubytovali se v apartmánovém domě, přímo u krásné sjezdovky.

Nazuli si lyže a po mokré asfaltové silnici došli ke svahu. Kamarádův otec šel koupit permanentky. Po chvíli se však vrátil jen s tvrzením, že roční plat rozhodně za vlek nedá (haha). Rozhodli se tedy, že si kopec nahoru vyšlápnou. Šlo to dost těžce, zvláště proto, že je každou chvíli někdo srazil dolů ze svahu. Nakonec kopec zdolali a stanuli na jeho vrcholu. Když stojíte nahoře na hoře a lyže vám trčí do prázdna, naskytnou se vám tři možnosti, jak se dostat zpět dolů – modrá, červená a černá. Tyto barvy označují obtížnost sjezdovek. Kamarád si vybral sjezdovku barvy modré,

upomenul si na svůj povinný školní lyžařský výcvik (mimochodem, byla to doba, kdy vznikl dnes již kultovní film Sněženy a machři). I když si prošel „výcvikem“ na škole a posléze na gymplu, dodnes si drží svůj naprosto osobitý styl: jede pomaleji než většina ostatních, včetně „dětí školou povinných“, každou chvíli se kochá a ideální trasa je od svařáku k horké čokoládě. Konečně sjel dolů a s velkou vášní se těšil, až na konci tohoto náročného sjezdu vytáhne nohy z přeskáčů a zažije ten úžasný pocit lehkosti z volnosti a díky zbytkům endorfinů a alkoholových stop ze svařeného vína.

Po týdnu se těšila celá rodina na vymoženosti civilizace. Myslím, že tato kompletní rodina byla na horách poprvé a zřejmě naposledy. Úspěchy na lyžích tedy nechávají na nás, zdatnějších lyžařích (haha). Já osobně nejsem úplně vášnivá lyžařka, ale stejně zůstávám duší horalem. Nejraději jezdím do staré horské chaty s kachlovými kamny, kde na patře je jedna

společná sprcha a na toalety se chodí s baterkou jako na bojovku, ... má to něco do sebe. Možná je to pokus aspoň na chvíli takto zastavit čas a připomenout si slova starého pána mého dětství - pana hor, Krakonoše: Jdu se poklonit horám ....

článek napsala p. Neckářová

ZAJÍMAVOST

Světový den Braillova písma

Víte, proč se slaví světový den Braillova písma právě 4. ledna? Ten den se v roce 1809 narodil Francouz Louis Braille, vynálezce Braillova písma.

Připomeňme si, kdo byl **Louis Braille**

Braille se narodil v městečku Coupvray blízko Paříže ve Francii. Jeho otec Simon-René Braille byl sedlář. Ve věku tří let si Louis poranil levé oko šídlem z otcovy dílny. Dostal infekci, která se přenesla i na pravé oko, a postupně oslepl.

V deseti letech dostal stipendium na studium v Institutu des Jeunes Aveugles (Královský institut pro slepou mládež) v Paříži. Hrál na varhany a později se stal profesorem na tomtéž ústavu. Děti se zde učily číst pouze rozeznáváním vystouplých písmen hmatem.

Nemohly však psát, protože tisk byl realizován vlisováním drátěných písmen do papíru.

Když mu bylo patnáct, vynalezl systém vyražených (vystouplých) bodů. Inspirací mu byl starý systém kapitána Charlese Barbiera de la Serre. Ten navštívil školu a přinesl s sebou již nepoužívaný vojenský systém nočního psaní. Vojenský systém byl vytvořen pro vojáky, aby mohli přijímat rozkazy i za tmy. Byl založen na dvanácti bodech. Braille jej zdokonalil a nakonec použil bodů pouze šest.

Louis Braille, který ve slepeckém ústavu pracoval jako učitel, vydal v roce 1829 svou první příručku pro nevidomé a v roce 1837 Braille zdokonalil psaní přidáním znamének pro zápis matematických symbolů a hudby. Trvalo však několik let, než se jeho systém prosadil. **V roce 1852 se v Braillově písmu začaly tisknout knihy, jednou z prvních byl slabikář.**

Braille měl od dětství chatrné zdraví a po roce 1835 onemocněl tuberkulózou. Omezoval hodiny výuky a v roce 1844 se učení definitivně vzdal.

Věnoval se zdokonalování svého písma a **v roce 1847 sestavil první psací stroj pro Braillovo písmo.**

V prosinci 1851 musel všechnu činnost ukončit, protože jeho zdravotní stav se rapidně zhoršil a začal vykašlávat krev. Braille zemřel 6. ledna 1852 ve věku 43 let, pohřben byl v rodném městě. O sto let později byly jeho ostatky slavnostně převezeny do pařížského Pantheonu. Jeho ruce byly ponechány v rodinném hrobě v Coupvray.

Ve Francii bylo Braillovo písmo oficiálně uznáno pro čtení a psaní mezi nevidomými dva roky po jeho smrti a v roce 1878 se stalo mezinárodní metodou pro výuku ve slepeckých školách.

Zajímavosti

Braillova podoba je známá pouze z posmrtné masky. V této podobě byl zobrazován později na portrétech, pomnících, poštovních známkách a mincích vydaných na jeho památku. V jeho rodném domě v Coupvray bylo zřízeno muzeum, v němž jsou umístěny nejrůznější předměty spjaté s Braillovým životem včetně pomůcek pro nevidomé.

Rok 2009 byl prohlášen Evropskou unií nevidomých Rokem Louise Brailly na připomínku dvousetého výročí jeho narození. Při příležitosti 200 let od narození Louise Brailleho vydala srbská pošta známku v hodnotě 46 dinárů.

https://cs.wikipedia.org/wiki/Louis_Braille

IN – OUT

Skvělý asistenční a zároveň vodící pes pro nevidomé by byl robot

Představte si doma robota, který napodobuje chování a vzhled psa. Pomáhá s běžnými činnostmi, jako je například vypnutí světla nebo podání předmětu či další, a také umí doprovod nevidomého, včetně plánování tras.

Jednou z hlavních výhod robotického asistenčního/vodícího psa by byla jeho snadná a levná cvičitelnost. Stačilo by mu nahrát software, který by obsahoval všechny potřebné informace a dovednosti pro jeho funkci. Nemusely by se trávit měsíce tréninkem a výchovou jako u živého psa. Robotický pes by se tedy okamžitě naučil poslouchat příkazy a plnit povely.

Další výhodou by byla jeho nezávislost na potřebách živého organismu. Robotický pes by nepotřeboval jídlo, pití, spánek ani veterinární péči. Nemuseli byste se starat o jeho zdraví a pohodu. Robotický pes by také

nevyžadoval pravidelné venčení a uklízení po něm. Doma by měl „pelíšek“ (dobíjecí stanici), kam by si sám vždy zalezl.

Robotický pes by dokázal nevidomého (ale vlastně každého) navigovat v „cizích“ prostředích a vyhledávat cíle podle pokynů. Například, kdyby chtěl jít nevidomý (ale kdokoli) na vlak v neznámém městě (kdekoli na planetě), stačilo by mu říct „najdi nádraží“ a on by našel nejkratší a nejbezpečnější cestu na základě map a upozornil by na překážky, případně nebezpečí na trase.

Robotický pes by mohl být ideálním řešením pro lidi, kteří si z různých důvodů nemohou, nebo nechtějí pořídit živého psa. Třeba proto, že jsou alergičtí, nemají dostatek času nebo prostoru, nebo jsou omezeni svou pohyblivostí. Robotický pes by jim poskytl společnost a pomoc, bez nutnosti se o něj starat jako o živou bytost.

Samozřejmě, robotický pes nemůže nahradit živého psa. Živý pes je živý tvor a člen rodiny, který má svou osobnost, city a potřeby. Živý pes je schopen navazovat hluboké pouto s lidmi, projevovat lásku a emoce. Živý pes je jedinečný a nenahraditelný.

Každý člověk má však jiné preference a potřeby. Někdo by mohl dát přednost robotickému psovi pro jeho praktičnost, efektivitu a jednoduchost. Někdo by mohl dát přednost živému psovi pro jeho živost, spontaneitu a emocionalitu. A někdo by mohl chtít mít obojí, protože každý pes má něco, co nabídnout.

Jak vidím výhody a nevýhody

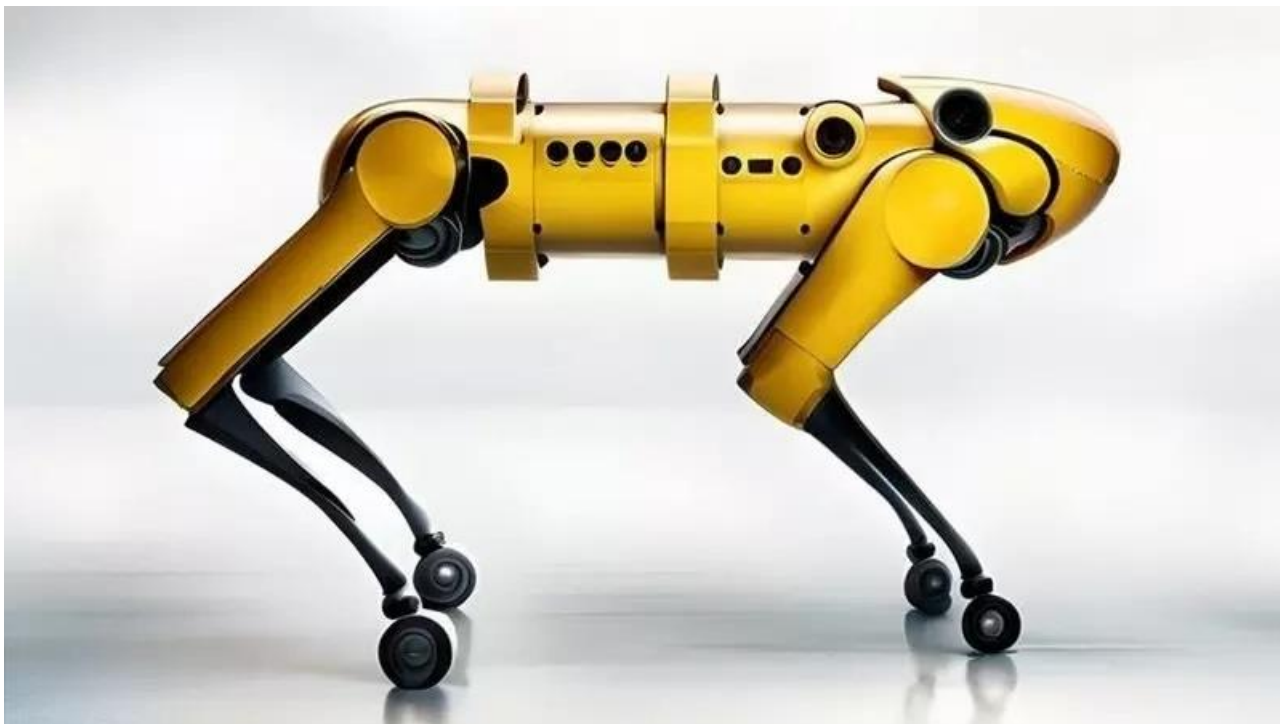
Živý pes:

- Spontánní, emocionální jedinečný a nenahraditelný.
- Může svým majitelům poskytnout více než jen praktickou pomoc. Může jim poskytnout společnost, lásku a emoční podporu.

- Vyžaduje péči, čas a prostor.
- Může být nemocný, starý nebo agresivní (týká se všeobecně všech psů).
- Nepustí ho tam, kam robotického ano (zákaz vstupu se psem do restaurace).
- Může způsobovat alergie, nepořádek nebo hluk.

Robotický pes:

- Praktický, efektivní a jednoduchý.
- Je vycvičen během pár minut.
- Vyměnitelný a vylepšitelný.
- Nevyžaduje potřeby živého organismu.
- Nemůže navazovat hluboké pouto s lidmi.
- Je to technické zařízení, takže je vždy možné, že se může pokazit nebo že ho někdo hackne.
- V době umělé inteligence, mnoho dalších možností

Fotografie robotického psa

<https://medium.seznam.cz/>

NEBUĎTE OFF — BUĎTE ON

TŘÍKRÁLOVÝ BENEFIČNÍ KONCERT V RÁMCI TŘÍKRÁLOVÉ SBÍRKY

- 5. 1. 2024 od 16:00 hod.
- Kde: Kostel sv. Jakuba Většího Jihlava
- V rámci koncertu proběhne tříkrálová sbírka Charity ČR, spolupořadatelem je Římskokatolická farnost u kostela sv. Jakuba Většího Jihlava.

HRADIŠŤAN & JIŘÍ PAVLICA - NOVOROČNÍ KONCERT

- 16. 1. 2024 od 19:00 hod.
- DKO, Tolstého 1455/2, Jihlava
- Hradišťan je ojedinělým hudebním seskupením s vysokou uměleckou i interpretační úrovní, nezvykle širokým žánrovým záběrem a netradičním repertoárem, jehož silným inspiračním zdrojem byla zejména v počátcích jeho existence lidová tradice.

- Vstupné 590,- /690,- Kč

JINÁ KRÁSA

- 18. 1. 2024 od 17:00 hod.
- Kde: Městská knihovna Jihlava
- Přednáška fotografa Davida Těšínského

AKCE V LEDNU

Každý čtvrtek ON-LINE CAFÉ

Udělejte si pohodlí, k tomu kávu, čaj, či jiný chutný nápoj a připojte se k nám na skype, na online „posezení“ od 10:00 hod.

5. 1., 12. 1., 19. 1., 26. 1. 2024 pátek – CVIČENÍ V TYFLOCENTRU

Přijďte na pravidelné cvičení v TyfloCentru. Nebojte se zúčastnit, každý bude cvičit dle svých možností a zdravotního stavu.

Cvičení bude kapacitně omezeno na 4 účastníky, s ohledem na prostory určené ke cvičení.

Cvičení bude probíhat od 9:30 hod. ve vnitřních prostorách organizace TyfloCentrum Jihlava, o.p.s., Brtnická 15 či venku dle aktuálního počasí a bude trvat 60 minut.

S sebou sportovní oblečení a pohodlnou obuv.

**ZÁJEMCE PROSÍM O NAHLÁŠENÍ ÚČASTI VŽDY
NEJPOZDĚJI 2 DNY PŘED PLÁNOVANOU AKCÍ**

10. 1. 2024 středa – ZVUKOVÁ STŘELBA

Přijďte se zúčastnit turnaje ve zvukové střelbě. Začátek turnaje v 10:00 hod v TyfloCentru Jihlava, o.p.s., na adrese Brtnická 15. Nejlepší střelec se může těšit na odměnu.

ZÁJEMCE PROSÍM O NAHLÁŠENÍ ÚČASTI DO 8. 1. 2024

16. 1. 2024 úterý – SOUTĚŽ V DESKOVÝCH HRÁCH

Přijďte si opět poměřit své znalosti či štěstí na turnaj v deskových hrách. Soutěž bude probíhat v TyfloCentru Jihlava, o.p.s. na Brtnické 15, od 10:00 hod.

ZÁJEMCE PROSÍM O NAHLÁŠENÍ ÚČASTI DO 12. 1. 2024

24. 1. 2024 středa – GOLF

Pojďte s námi na golf - RELAX GOLF JIHLAVA (areál bývalého Motorpalu – Strojírenská 7/4 Jihlava). Jsou zde k dispozici dva 3D simulátory GolfBlaster.

Akce se bude konat od 10:00 hod. do 12:00 hod. Poté půjdeme společně na oběd do restaurace Venuše.

Sraz v TyfloCentru na Brtnické 15 nejpozději v 9:15 hod, poté odjezd v 9:28 hod. MHD linkou A směr Masarykovo nám. dolní, v 9:33 odjezd linkou B směr Na Dolech.

Maximální počet účastníků na tuto akci je 8.

S sebou sálovou obuv s čistou podrážkou.

ZÁJEMCE PROSÍM O NAHLÁŠENÍ ÚČASTI DO 22. 1. 2024

30. 1. 2024 úterý – TRÉNINK PAMĚTI

Proběhne v TyfloCentru Jihlava, o.p.s. Brtnická 15, pod vedením pana Ing. Jaroslava Beránka. Trénink bude probíhat od 9:00 hod.

ZÁJEMCE PROSÍM O NAHLÁŠENÍ ÚČASTI DO 26. 1. 2024

BRUSLENÍ

Využijte možnosti bruslení na Masarykově náměstí v Jihlavě – stále je otevřeno vánoční kluziště. Zájemcům o bruslení jsme k dispozici jako průvodci po individuální domluvě na službu sociální rehabilitace.

BLAHOPŘÁNÍ

Všechno nejlepší přejeme těm, kteří slaví narozeniny
v měsíci lednu

Melanie Hroudová

Rudolf Vlašín

Ondřej Zmeškal

Zdena Fleischmannová

Jan Háva

Zdeněk Šopa

František Tomek

Marie Heilandová

K narozeninám je tu od nás na podporu Vašeho zdraví
jeden z nejnovějších vtipů. Neboť smích léčí 😊

Povídají si dva vězni: „za co sedíš?“

„ále, za předčasné vánoční nákupy.“

„to není přestupek. Jak brzo jsi nakupoval?“

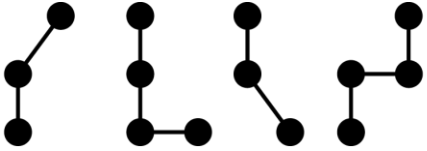
„dvě hodiny před otevírací dobou.“

DÁRCI A SPONZOŘI

Spolufinancováno
Evropskou unií

Kraj Vysočina

světluška

Nadační fond
Českého rozhlasu

Jihlava

ROBINSON
OSTROV ZÁBAVY

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

datales
vývoj a prodej software

Bc. Tomáš Havlík, MBA

Časopis vydává:

TyfloCentrum Jihlava, o.p.s., Brtnická 15, 586 01 Jihlava

tel.: 724 865 566 nebo 774 064 330

e-mail: jihlava@tyflocentrumjihlava.cz

www.tyflocentrumjihlava.cz